

Bộ Giáo dục và đào tạo
Dự án phát triển giáo viên tiểu học

Ths. Nguyễn Lăng Bình

Mĩ thuật
và
Phương pháp dạy- học mỹ thuật ở tiểu học
Hệ đào tạo từ THSP lên CĐSP

Hà Nội, 9-2005

Mục lục

Tiểu môđun 1: Vẽ theo mẫu (8tiết)

STT	Tên chủ đề	Số tiết	Trang Số
1	Củng cố nâng cao một số kiến thức cơ bản	1	
2	Thực hành	4	
3	PPDH vẽ theo mẫu	1	
4	Thực hành thiết bài học và dạy thử	2	

Tiểu môđun 2 : Vẽ trang trí (8 tiết)

STT	Tên chủ đề	Số tiết	Trang số
1	Củng cố nâng cao một số kiến thức cơ bản	2	
2	Thực hành	3	
3	PPDH vẽ trang trí	1	
4	Thực hành thiết bài học và dạy thử	2	

Tiểu môđun 3 : Vẽ tranh, tập nặn và tạo dáng (11 tiết)

STT	Tên chủ đề	Số tiết	Trang số
1	Củng cố nâng cao một số kiến thức cơ bản vẽ tranh	2	
2	Thực hành	3	
3	PPDH vẽ tranh	1	
4	Thực hành thiết bài học và dạy thử	2	
5	Một số kiến thức cơ bản về tập nặn và tạo dáng	1	
6	Thực hành	1	
7	PPDH tập nặn và tạo dáng	1	

Tiểu môđun 4 :Thường thức mỹ thuật và phương pháp giới thiệu tranh thiếu nhi (3 tiết)

STT	Tên chủ đề	Số tiết	số trang
1	Một số đặc điểm và vẻ đẹp trong tranh vẽ thiếu nhi	1	
2	Thực hành phân tích tranh	1	
3	PP hướng dẫn HS xem tranh	1	

Bảng thống kê các từ ngữ viết tắt

GV	Giáo viên
HS	Học sinh
PPDH	Phương pháp dạy- học
PPDHTC	phương pháp dạy học tích cực
SGA	Soạn giáo án
KHBH	Kế hoạch bài học
SGK	Sách giáo khoa
SGV	Sách giáo viên
ĐDDH	Đồ dùng dạy học

Lời nói đầu

Để góp phần đổi mới công tác đào tạo và bồi dưỡng giáo viên tiểu học, Dự án phát triển giáo viên tiểu học đã tổ chức biên soạn các môđun đào tạo theo chương trình Cao đẳng sư phạm và chương trình liên thông từ Trung học sư phạm lên Cao đẳng sư phạm; biên soạn các môđun bồi dưỡng giáo viên nhằm nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ, cập nhật những đổi mới về nội dung, phương pháp dạy- học và kiểm tra đánh giá kết quả giáo dục tiểu học theo chương trình, sách giáo khoa tiểu học mới.

Điểm mới của các tài liệu viết theo môđun là thiết kế các hoạt động, nhằm tích cực hóa hoạt động học tập của người học, kích thích óc sáng tạo và khả năng giải quyết vấn đề, tự giám sát và đánh giá kết quả học tập của người học; chú trọng sử dụng tích hợp nhiều phương tiện truyền đạt khác nhau (tài liệu in, băng hình/ băng tiếng...) giúp cho người học dễ học, dễ hiểu và gây được hứng thú học tập.

Mĩ thuật và phương pháp dạy -học Mĩ thuật nhằm củng cố nâng cao một số kiến thức, kĩ năng cơ bản về Mĩ thuật và PPDH Mĩ thuật cho giáo viên chưa đạt chuẩn CĐSP tiểu học. Giúp cho giáo viên sau khi học xong chương trình này nắm được nội dung kiến thức cơ bản của mĩ thuật và PPDH Mĩ thuật ở tiểu học, có thể dạy được chương trình Mĩ thuật ở tiểu học trong điều kiện chưa có giáo viên dạy chuyên.

Cấu trúc nội dung gồm 4 tiểu môđun:

1. Vẽ theo mẫu và PPDH
2. Vẽ trang trí và PPDH
3. Vẽ tranh, tập nặn và tạo dáng và PPDH
4. Thường thức mĩ thuật và PPDH giới thiệu tranh thiếu nhi

Lần đầu tiên, tài liệu được biên soạn theo chương trình và phương pháp mới, chắc chắn không tránh khỏi những thiếu sót nhất định. Ban điều phối Dự án rất mong nhận được những ý kiến đóng góp chân thành của bạn đọc, đặc biệt là đội ngũ giảng viên, sinh viên các trường Sư phạm, giáo viên tiểu học trong cả nước.

Trân trọng cảm ơn.

Dự án Phát triển GVTH

Tiểu môđun 1: Vẽ theo mẫu Và phương pháp dạy - học (8 tiết)

I. Mục tiêu

1. Kiến thức

Củng cố và nâng cao một số kiến thức về vẽ theo mẫu và PPDH vẽ theo mẫu.

2. Kỹ năng

Biết cách chọn mẫu, bày mẫu, vẽ theo mẫu có 2- 3 đồ vật bằng chì, màu.
Vận dụng các PPDH tích cực trong dạy vẽ theo mẫu ở tiểu học.

3. Thái độ

Tích cực vận dụng các PPDH tích cực trong xây dựng kế hoạch bài dạy.

II. Giới thiệu tiểu môđun

STT	Tên chủ đề	Số tiết	Trang số
1	Củng cố nâng cao một số kiến thức cơ bản	1	
2	Thực hành	4	
3	PPDH vẽ theo mẫu	1	
4	Thực hành thiết bài học và dạy thử	2	

III. Tài liệu và thiết bị để thực hiện tiểu môđun

- Vật mẫu: lọ hoa và quả, vải nền
- Bút chì, tẩy, màu vẽ, giấy vẽ
- Bảng hình minh họa cho PPDH tích cực trong vẽ theo mẫu ở tiểu học.
- Sách GK, SGK, vở bài tập mỹ thuật ở tiểu học
- Tài liệu tham khảo :

Mỹ thuật và phương pháp dạy- học. Giáo trình Đào tạo giáo viên tiểu học hệ CĐSP tập II, NXBGD 1998. Tác giả Nguyễn Quốc Toàn - Triệu Khắc Lễ- Nguyễn Lăng Bình.

IV. Nội dung

Chủ đề 1. Một số kiến thức cơ bản về vẽ theo mẫu (1 tiết)

Hoạt động

Hoạt động 1: Tìm hiểu khái niệm và ngôn ngữ mỹ thuật trong vẽ theo mẫu

Nhiệm vụ :

1. Nhớ lại khái niệm vẽ theo mẫu
2. Tìm hiểu ngôn ngữ mỹ thuật trong vẽ theo mẫu

Thông tin cho hoạt động 1

- Khái niệm

Vẽ theo mẫu còn được gọi là vẽ tả thực, ở các trường đào tạo chuyên nghiệp vẽ theo mẫu được gọi là hình hoạ. Hình hoạ là môn học nghiên cứu sâu về cấu trúc, tỉ lệ hình dáng người, đồ vật một cách cơ bản giúp cho người học có cơ sở để vận dụng trong sáng tác tranh, tượng. ở trường phổ thông nói chung, tiểu học nói riêng vẽ theo mẫu là một phân môn trong môn Mỹ thuật. Tên gọi vẽ theo mẫu biểu hiện mức độ của nội dung nhằm cung cấp cho học sinh một số hiểu biết về Mỹ thuật, góp phần hình thành thị hiếu thẩm mỹ, giúp các em có thể vận dụng vào đời sống hàng ngày.

Vẽ theo mẫu là mô tả những đặc điểm về hình dáng, cấu trúc của đồ vật, con người bằng đường nét, hình khối, đậm nhạt, màu sắc trên mặt phẳng của giấy vẽ.

Vẽ theo mẫu hình thành ở người học kĩ năng:

+ Quan sát: hiểu được vẻ đẹp của đồ vật, con người qua đặc điểm hình dáng, ước lượng tỉ lệ;

- + Sắp xếp bố cục hình vẽ trên giấy;
- + Vẽ hình;
- +Vẽ đậm nhạt , vẽ màu .

Bài vẽ theo mẫu được đánh giá là đẹp không phải là sự sao chép thật giống mẫu như ảnh chụp mà nó thể hiện được cảm xúc của người vẽ qua bút pháp diễn tả.

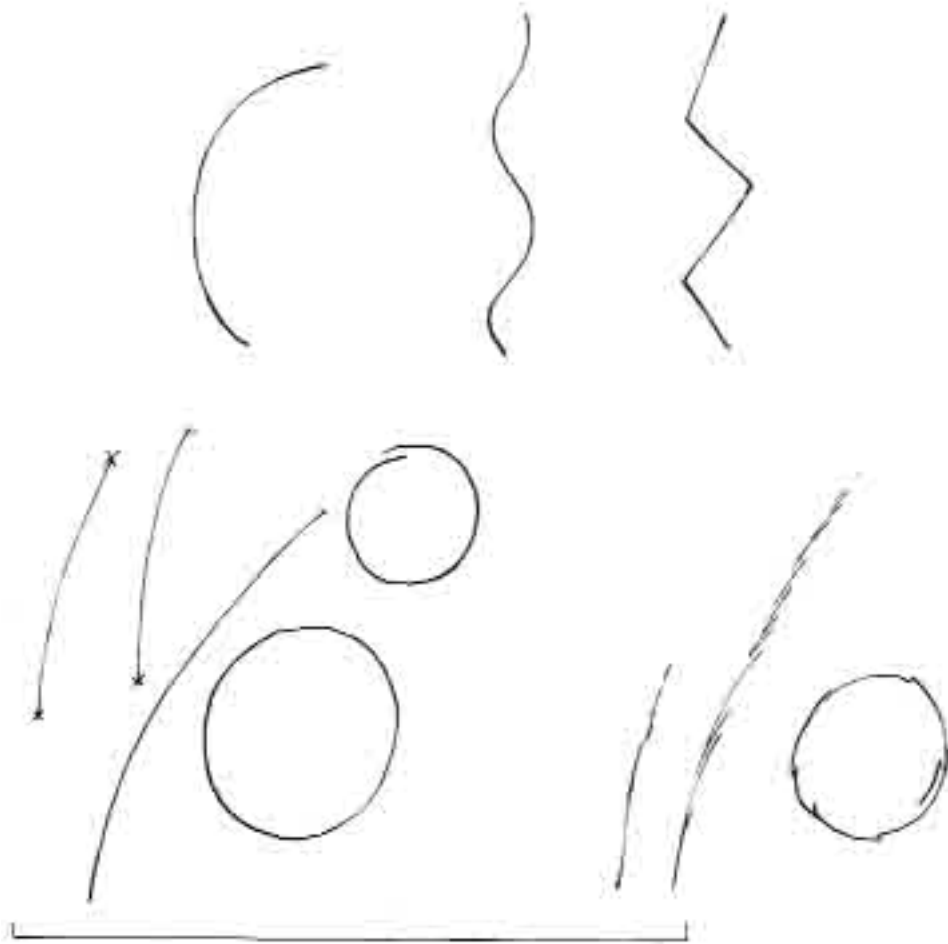
2.Ngôn ngữ Mĩ thuật trong vẽ theo mẫu

a, Nét vẽ

Nét là một trong những tiếng nói của hội họa. Với nét cong và nét thẳng có thể vẽ được tất cả mọi đồ vật xung quang chúng ta.Đường nét trong hội họa không chỉ để cấu tạo hình thể mà nó còn diễn tả tình cảm hay cảm xúc của người vẽ. Nét bút to nhỏ, thanh đậm mau thưa, thoáng đạt, mềm mại là những yếu tố gợi tình cảm cho bức vẽ.

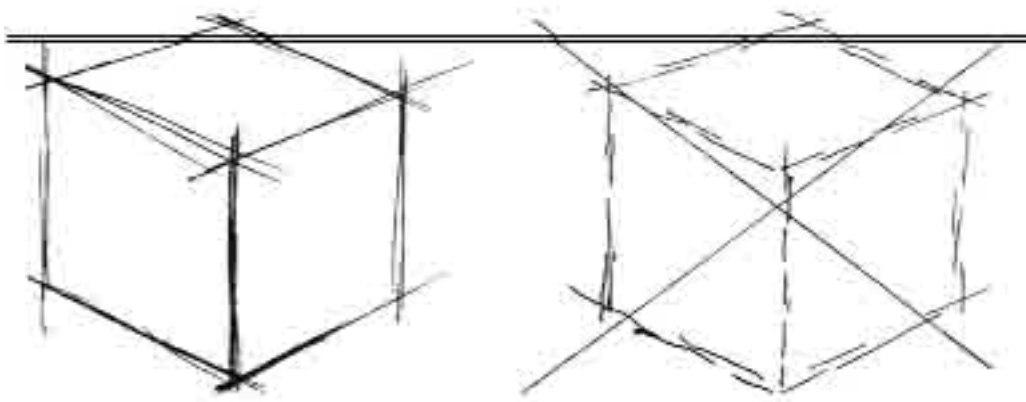
- Nét thẳng tạo cảm giác yên tĩnh, buồn tẻ.
- Nét gấp khúc tạo cảm giác khoẻ khoắn, sôi nổi.
- Nét cong gợi cảm giác uyển chuyển, mềm mại.

Người vẽ khi làm chủ được đường nét, thể hiện theo ý tứ riêng người ta thường gọi là bút pháp.

Hình 1

Nét vẽ đẹp là nét vẽ phóng khoáng, không rụt rè, tù mùn nhưng chính xác. Nét vẽ phải dài và đơn giản.

Hình 2

Nét phác dài

Nét phác vụn vặt tù mù

b, Hình

Nét kép kín tạo nên hình , mọi đồ vật trong thiên nhiên xung quanh ta đều có hình dạng chung có thể quy về các hình khối cơ bản. Ví dụ : quả cam có hình dáng khái quát giống hình tròn, lọ hoa có hình dáng khái quát có thể quy vào dạng hình chữ nhật...Hình đẹp là hình vững chắc thể hiện đúng đặc điểm hình dáng của đồ vật trong mối tương quan chung về tỉ lệ giữa các vật đặt cạnh nhau. Nét tạo nên hình có chỗ thanh, chỗ đậm do cấu tạo và nguồn sáng chiếu vào.

